

Mi mindenre jó az irónia?

Az irónia Karácsony Benő regényeiben című könyvet mutatták be hétfő délután a váradi Partiumi Keresztény Egyetem Bartók-termében. A kötet szerzője **dr. Balogh Andrea**, a PKE Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszékének oktatója.

A könyvbemutatón házigazdaként felvezető beszédet mondott **dr. Kordics Noémi**, a PKE Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszékének tanszékvezetője. Kiemelte: a kötet – dr. Balogh Andrea doktori disszertációja könyvváltozatának – szerkezete áttekinthető, stílusa, mondandója, problémafelvetése világos. Folyamatosan vezet be az olvasót Karácsony Benő regényeinek (*Pjotruskák*; *Új élet kapujában*; *Napos oldal*; *Utazás a szürke folyón*; *A megnyugvás ösvényein*) világába, s együttgondolkodásra készít. Az utolsó fejezetben a kanonizáció érdekes kérdésével is foglalkozik.

Dr. Balogh Andrea könyvét először **dr. Balázs Imre József** irodalomtörténész, a BBTE adjunktusa és a *Korunk* folyóirat főszerkesztő-helyettese méltatta. Hangsúlyozta: léteznek mindentféle elfogultságok Karácsony Benő regényeivel kapcsolatban. Hozzáfűzte: ő maga is már kamaszként e regények bővöletébe került. Emilitést tett arról is, hogy épp Váradon történnik a Karácsony-életműkiadás a Riport Kiadó jóvoltából. Ezért a

mostani monografikus könyvjókor jelent meg. Szó volt arról, hogy Karácsony Benőről írt monográfiát Tóth H. Zsolt, és Robotos Imrénék is megjelent egy tanulmánygyűjteménye. Tóth H. Karácsony szemléletét próbálta beazonosítani, Robotos pedig vulgármarxista irányvonal felől vette végig a Karácsony-műveket, az ezekben megtalálható humort, cinizmust. Balázs Imre József hangsúlyozta: Balogh Andrea kötetéleget tett azon elvárásnak, miszerint az említetteknel többet tudjon meg Karácsony Benőről. A szerző foglalkozik avval, hogy mire jó az irónia, mely által Karácsony Benő a modern magyar regényirodalomba lépett be.

A kiadvány másik méltatója, **dr. Boka László**, a PKE docense és az Országos Széchényi Könyvtár tudományos igazgatója szólt arról, hogy a kötetben megtalálható az irónia története is. A könyvön végig érezhető Cs. Gyimesi Éva nyelvész, irodalomtörténész professzor írónyitása, úgymond kéznymona. Balogh Andrea stílusa jól érthető, könnyed, interdisciplináris szemléletű. Karácsony Benő írásműveinek befogadási horizonjtait újszerűen mutatja be. A szerző vizsgál, összegez, újragondol, ha kell, bírál is. Nem töröl, nem zárójelez, hanem kiégeszt. Fontos a szerző széles körű tájékozottsága. Az irónia fogadatlansából olvassza ki a kon-textusokat. Az irónia nem más,

Kordics Noémi

mint védekezés, elemi menekülési mód az ember telenségéből, az ostobaságból.

Balogh Andrea elmondta: Cs. Gyimesi Éva, akinek irányításával kezdődött a doktori disszertáció elkészítése, nagyon bátorította őt. *A korán jött polgár* című Cs. Gyimesi-tanulmány meglehetősen inspirálta őt. Az ironikus poétika Karácsony Benő minden művében megnyilvánul. Az őt regény közül a *Napos oldal* címűre nagyobb hangsúlyt helyeztet, hiszen ez nem csupán egyszerű regénycím, hanem melátora is, sajátos jelképpel, gondolkodásmóddal társul hozzá, az egész életműnek a szimbóluma. Szó volt arról is, hogy a magyar irodalom modern korszakába jobban bekelevene „írni” Karácsony Benő munkásságát, amely még mindig a kánon peremén leledzik. A szerző végezetül dióhéjban összefoglalta, mi minden ragadhatja meg az olvasót Karácsony Benő írásában, éspedig: az életbölcsesség, a belső szabadság, a derű, a többszörös identitás kérdéseivel való foglalkozás és az egyéni életutak keresése. (A könyv megvásárolható lesz a váradi Teleki, ma Városháza utcai Illyés Gyula Református Könyvesboltban és a Garasos híd melletti Libris Antica könyvüzletben.)

Boka László, Balogh Andrea és Balázs Imre József